

de Volkskrant

Zoete wraak dankzij de koekenpan van moeder

Zaterdag 15 juni 2002

De slingers bestaan uit ballonnen en theezakjes, zelfs de stoelpoten en de schemerlampen zijn opgetuigd met rode franje van crêpepapier. Hier is versierd met de grootste zorg, de versierders moeten alle tijd hebben gehad. En dat is ook zo, want de vrouwen die deze ruimte feestelijk hebben aangekleed slijten hun dagen in de gevangenis. Het feest wordt aangericht ter gelegenheid van het afscheid van een van hen. Joke gaat naar huis. En oh, wat verheugt ze zich erop deze dwangbuis te verlaten. Voortdurend zitten de vrouwen elkaar in deze kleine ruimte op de huid, ze schieten uit hun slof, verwijten elkaar de kleinste dingen en aan alles voel je dat het kruis klaar ligt. Hoe aandoenlijk lief ze ook tegen elkaar kunnen doen.

Lieve Joke is een merkwaardige voorstelling. Saskia Huybrechtse kwam door haar solo *Swingen*, die ontstond op basis van gesprekken met een gedetineerde vriend, in aanraking met de benarde situatie van een gevangenis. Ditmaal besloot ze met vrouwen te werken die hun gevangenisstraf uitzitten achter slot en grendel. Amateurs, die hun eigen verhalen vertellen.

We horen hun ervaringen met klootzakken van kerels die ze meppen zodra ze hun eigen gang willen gaan. Vera, een hyperactieve vrouw, gek op mannen, heeft haar vent vermoord. Ze vertelt hoe ze hem met de koekenpan van haar moeder naar de andere wereld heeft geholpen en hoe die daad uitgroeide tot het mooiste moment van haar leven. Wij voelen hoe zoet wraak kan zijn op een man die haar ooit de vrouw der vrouwen noemde en haar vervolgens regelmatig allehoeken van de kamer liet zien. Zo'n moment tilt de voorstelling uit boven al het gangbare dat de theaters bieden. En al heb je soms het gevoel alleen naar lol trappende vrouwen te kijken die zweren bij discogedreun, het is zo'n waagstuk voor deze gelegenheidsactrices om zoveel van zichzelf te laten zien, dat de balans toch doorslaat naar respect.

Tijdens de première werd de rol van een van deze vijf vrouwen overgenomen door de regisseuse. De oorspronkelijke speelster kwam vervroegd vrij en is met de Noorderzon vertrokken. Die ingreep verwijst naar de breekbare omstandigheden waaronder zo'n productie wordt gemaakt. De enige vraag die je na afloop bekruipt is of zo'n onderneming wel in het theater thuishoort.

Lieve Joke door Parels voor de Zwijnen. Regie: Saskia Huybrechtse. Frascati, Amsterdam, 13 juni. Herh. 15 juni. Tournee september en oktober.

Marian Buijs